

Riigihangete vaidlustuskomisjon
Lõkke tn 5
10122 TALLINN

Teie 08.05.2019 nr 12.2-10/61
Meie 13.05.2019 nr 4-6/RH-19-070

**Tartu Linnavalitsuse vastus ASi MARTEM
vaidlustusele riigihankes nr 207930**

I Asjaolud

12.04.2019. a avaldati riigihangete registris lihthange "Tänavavalgustuse juhtimiskilpidesse kontrolleriite paigaldus ja juhtimissüsteemiga ühendamise", viitenumber 207930.

Hankel esitasid pakkumuse viis pakkujat: MARTEM AS, Corrente Grupp OÜ, Empower AS, Kagu Elekter OÜ ja Leonhard Weiss OÜ.

03.05.2019. a tunnistati riigihankel vastavaks MARTEM ASi, Corrente Grupp OÜ, Empower ASi, Kagu Elekter OÜ ja Leonhard Weiss OÜ pakkumused.

Tartu Linnavalitsuse 07.05.2019. a korraldusega nr 483 tunnistati riigihankel edukaks Kagu Elekter OÜ (registrikood 11632588) pakkumus paigalduse ühik hinnaga 1160,40 eurot käibemaksuga.

07.05.2019. a otsustati jätta edukas pakkuja Kagu Elekter OÜ hankemenetlusest kõrvaldamata, kuna pakkujal puuduvad RHS § 95 lg 1 ja 4 nimetatud kõrvaldamise asjaolud.

07.05.2019. a otsustati kvalifitseerida edukaks pakkuja Kagu Elekter OÜ, kuna pakkuja poolt esitatud dokumendid tõendavad pakkuja vastavust kvalifitseerimistingimustele.

08.05.2019. a esitas riigihankel vaidlustuse MARTEM AS. Vaidlustuse kohaselt taotleb vaidlustaja vastavusotsuse ja kvalifitseerimise otsuse kehtetuks tunnistamist, seoses ettevõtete KAGU ELEKTER OÜ ja LEONHARD WEISS OÜ poolt pakutavate juhtimiskilbi kontrolleriite mittevastavusega hanke tehnilistele tingimustele "Lisa_II_Tartu linna juhtimissüsteemide nõuded".

II Hankija seisukohad kaebeõiguse osas

2.1. Vaidlustus on esitatud vaidlustuse sisust nähtuvalt kahe pakkuja pakkumuse vastavaks tunnistamise otsusele ning eduka pakkuja kvalifitseerimise otsusele. Vaidlustaja taotleb nende otsuste kehtetuks tunnistamist. Vaidlustuse avaldusest nähtub, et vaidlustada soovitakse ka riigihange: "MARTEM AS vaidlustab hankija Tartu Linnavalitsuse poolt koostatud riigihanke "Tänavavalgustuse juhtimiskilpidesse kontrolleriite paigaldus ja juhtimissüsteemiga ühendamise" (riigihanke viitenumber 207930) ja taotleb vastavusotsuse ja kvalifitseerimise otsuse kehtetuks tunnistamist, seoses ettevõtete KAGU ELEKTER OÜ ja LEONHARD WEISS OÜ poolt pakutavate juhtimiskilbi kontrolleriite mittevastavusega hanke tehnilistele tingimustele "Lisa_II_Tartu linna juhtimissüsteemide nõuded".

Vaidlustusest ei nähtu, millise RHSi sätte alusel vaidlustus esitatakse ja kas soov vaidlustada riigihange üldiselt tähendab ehk hoopis riigihanke alusdokumentide vaidlustamist? Sellisel juhul on aga vaidlustus esitatud hilinenult (alusdokumentide vaidlustamise tähtajad on esitatud RHSi § 189 lg 2 p 1). Hankija eeldab, et vaidlustus on esitatud RHS § 185 lg 2 p 5 alusel ning vaidlustada soovitakse avalduse sisust nähtuvalt pakkumuste vastavaks tunnistamise otsuseid. Kuigi vaidlustuse avaldusest ei nähtu, et vaidlustaja vaidlustab ka Kagu Elekter OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsust, on sellele esitatud viide VAKO poolt 08.05.2019. a saadetud kirjas nr 12.2-10/61.

2.2. Hankija taotleb VAKOlt jätta vaidlustus RHS § 197 lg 1 p 8 alusel täielikult läbi vaatamata, kuna vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus RHS § 192 lg 3 p 7 järgi. Kui VAKO otsustab vaidlustuse menetlusse võtta, peab ta hindama, kas hankija on eksinud ettevõtete KAGU ELEKTER OÜ ja LEONHARD WEISS OÜ pakkumuste vastavuse kontrollimisel RHSis sätestatud normide või hanke ADs esitatud punktide vastu. VAKO ei saa hankija eest asuda teostama pakkumuste sisulist vastavuse kontrolli, kontrolli teostamisel saab VAKO üksnes tuvastada, kas hankija on teinud vastavusotsuse kooskõlas RHSi ja hanke ADga. Vaidlustusest nähtuvalt soovib vaidlustaja, et VAKO asuks hindama, kas KAGU ELEKTER OÜ ja LEONHARD WEISS OÜ pakkumustes on tegemist kõrvalekalletega võrreldes AD tehnilises kirjelduses esitatud nõuetega (ülepinge küsimus, temperatuurivahemiku küsimus, seadmete ühenduvuse küsimus). Sellist kontrolli ei ole üldse võimalik teostada, kuivõrd pakkumustes (sh KAGU ELEKTER OÜ ja LEONHARD WEISS OÜ pakkumustes) ei esitatud tooteid. Kui pole tooteid, ei saa kontrollida ka nende vastavust. Kuna puudub võimalus hinnata toodete kõrvalekallete ulatust, ei ole võimalik VAKO-l vaidlustust sisuliselt läbi vaadata.

2.3. Isegi juhul, kui hankes oleks nõutud informatsiooni esitamist lepingu täitmise käigus kasutada kavandavate toodete kohta, puuduks vaidlustajal subjektiivsete õiguste riive. RHS §-i 185 lg 1 kohaselt võib pakkuja vaidlustada hankija tegevuse juhul, kui ta leiab, et riigihangete seaduse rikkumine hankija poolt rikub tema õigusi või kahjustab tema huvisid. Vaidlustaja õigusi ei rikuta, kuna tema pakkumus on hinna poolest alles kolmandal järjekohal. Selliselt ei jõuaks vaidlustaja hankelepingtoni ka siis, kui esialgselt edukaks tunnistatud pakkuja pakkumus hinnata mittevastavaks. Edukaks tunnistatud pakkumuse tagasilükkamiseks puudub aga igasugune alus, kuna see vastab ADs esitatud nõuetele nõuetele.

III Hankija selgitused vaidlustusele

3.1. Kui VAKO otsustab ülalesitatust hoolimata vaidlustuse sisuliselt läbi vaadata, taotleb hankija jätta vaidlustus RHS § 197 lg 1 p 4 alusel rahuldamata.

3.2. MARTEM AS esitab vaidlustuse kõigi kolme punkti osas hüpoteetiliste oletuste pinnal.

3.3. Alljärgnevalt esitame väljavõtte vaidlustaja avalduse kolme punkti kohta ja hankija selgitused nendele.

3.3.1. "Hanke dokumendi "Lisa_II_Tartu linna juhtimissüsteemide nõuded" punkt 2.4 sätestab: VJK kontrollid peavad taluma ülepinge toite poolt kuni 1,5kV ja väljunditel 6kV. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu elektromagnetilise ühilduvuse direktiivile 2014/30/EL on selle punkti tõestuseks vaja sõltumatu labori poolt väljastatud järgmistele standarditele vastavuse testprotokolle: EVS-EN 61000-4-2, EVS-EN 61000-4-4, EVS-EN 61000-4-5, 61000-4-6. Martem ASile teadaolevalt ei ole esimese ja teise koha pakkujate, kelleks on KAGU ELEKTER OÜ ja LEONHARD WEISS OÜ, poolt pakutavatel Gridensi seadmetel eelpool nimetatud sõltumatu labori poolt väljastatud testprotokolle."

HANKIJA SELGITUSED:

Pakkumuste vastavaks tunnistamise hetkel ei olegi nõutud testprotokollide olemasolu (vastavustingimustes ei ole sätestatud sellist pakkumuste vastavuse kriteeriumi).

Hanke AD koosseisus oli vastavustingimusena seatud järgmine nõue: "Pakkuja esitab VJK maksumuse kontrolleri komplektile (paigaldatavad seadmed: sh vajalikud installatsiooni materjalid, andurid, antenn koos juhtme ja ühendustega, lisareleed, lisaklemmid (vajadusel koos kaitselülitiga), sireen, toiteplokk, aku), paigalduse maksumuse ja seadistustööde maksumuse koos Tartu linna tänavavalgustuse inventariseerimise infosüsteemi VALGIS liidestamisega.". Pakkujad pidid esitama Vormi 1 (kilbikontrollerite pakkumuse hinnatabel.xlsx).

Kõik pakkujad, sh Kagu Elekter OÜ ja LEONHARD WEISS OÜ esitasid Vormil 1 (pakkumuse hinnatabel) info nõutud kujul (ühikuhinnad). Seega täitsid kõik pakkujad esitatud vastavusnõude.

Pakkumuse koosseisus ei pidanud pakkujad esitama ülevaadet pakutavate toodete tehniliste parameetrite kohta. AD Lisas III (töövõtulepingu projekt) p 2 kohaselt kohustub töövõtja tegema töö vastavalt lepingus ja lepingu lisades toodud tingimustele. Töövõtulepingu projekti p 3.1 kohaselt on töövõtulepingu lisadeks riigihanke nr 207930 alusdokumendid koos lisadega ja riigihanke käigus esitatud küsimuste ja vastutustega. AD Lisas II esitas hankija tehnilised nõuded Tartu linna välisvalgustuse juhtimiskilpide (VJK) juhtimissüsteemile ja kontrolleritele. AD p 13.1.1 I etapp: Hanke võitnud töövõtja paigaldab Tellija poolt etteantud VJKsse hiljemalt kuuekümnelt (60) päeva jooksul peale lepingu sõlmimist reaalselt toimiva kilbikontrolleri, mille töötamist on võimalik jälgida keskujuhtimissüsteemi kaudu ja mis ühildub VALGISiga ning demonstreerib kogu süsteemi toimimist. AD p 13.1.2 II etapp: pärast eelnimetatud tingimuste täitmist ja Tellija poolt sobivaks tunnistamist, paigaldab Töövõtja ülejäänud lepingu mahus ettenähtud kilbikontrollerid ja ühendab need keskujuhtimissüsteemiga ning VALGISiga kuuekümnelt (60) päeva jooksul. AD p 13.1.3 I etapi nõuete täitmata jätmisel on Tellijal õigus mitte tellida rohkem töid ja lõpetada Töövõtuleping. Punktide 13.1.1-13.1.3 on esitatud samas sõnastuses ka lepingu projekti (punktidenä 4.1.1-4.1.3). Ülaesitatust nähtuvalt toimub toote sobivaks tunnistamine alles peale näidistootte paigaldamist. Mittesobiva näidistootte puhul on Tellijal õigus lõpetada Töövõtuleping.

Järelikult toimub pakutavate toodete sobivaks tunnistamine alles lepingu täitmise käigus, mitte pakkumuste vastavaks tunnistamisele eelnevas kontrollimenetluses.

3.3.2. "MARTEM ASile teadaolevalt esimese ja teise koha pakkujatel, kelleks on KAGU ELEKTER OÜ ja LEONHARD WEISS OÜ, ei vasta pakutavad Gridensi seadmed nõutud temperatuurivahemikule. Aluseks on hanke dokument "Lisa_II_Tartu linna juhtimissüsteemide nõuded" punkt 2.2. Kontrollerid ja välisühenduse moodulid peavad sobituma Tartu linnas kasutusel olevatesse kilpidesse ning töötama temperatuurivahemikus -30°C kuni +50°C, õhuniiskus kuni 95%. Selle punkti tõestuseks on vaja sõltumatu labori poolt väljastatud järgmistele standarditele vastavuse testprotokolle: EVS-EN 60068-2-1:2007, EVS-EN 60068-2-2: 2007. Martem ASile teadaolevalt mõlemad pakkujad (Kagu Elekter OÜ ja Leonhard Weiss OÜ) pakkusid Gridensi kilbikontrollereid ning kilbikontrollerite valmistaja kodulehel (<http://gridens.ee/overseer>) on väljatoodud seadme töötemperatuuriks -20°C kuni +60°C."

HANKIJA SELGITUSED:

Hankijal puudub pakkumuste vastavaks tunnistamise hetkel info pakkujate seadmete temperatuuritaluvuse kohta. Vastavustingimusena ei ole seatud, et see on vastavuse kriteerium. Hindamine ja tõendusmaterjalide esitamine toimub lepingu täitmise käigus. Hankija jääb ka selle punkti puhul eelmisele vaidlustuse punktile esitatud selgituste juurde.

3.3.3. "MARTEM ASile teadaolevalt esimese ja teise koha pakkujatel, kelleks on KAGU ELEKTER OÜ ja LEONHARD WEISS OÜ, ei vasta pakutavad Gridensi seadmed hankedokumendile "Lisa_II_Tartu linna juhtimissüsteemide nõuded" punktile 2.33. Kilbikontrollerit peab olema võimalik siduda standardsete protokollide abil teiste tootjate juhtsüsteemidega. Turul pakutavates juhtsüsteemides kasutatakse erinevate tootjate seadmete ühendamiseks standardseid sideprotokolle nagu näiteks Modbus TCP, OPC, IEC 60870-5-104. Teadaolevalt pakutavad Gridensi seadmed neid ei oma. JSON ja XML on tekstivormingus andmefailide üldised formaadid, mis ei ole sideprotokollide liidesed ja ei võimalda ühendamist teiste levinud kaugjuhtimissüsteemidega (SCADA süsteemidega) (<http://gridens.ee/overseer>)."

HANKIJA SELGITUSED:

Hankijal puudub info pakkumuste vastavaks tunnistamise hetkel pakkujate seadmete liidestusvõimaluste kohta. Liidestuse küsimuses ei ole hankija vastavustingimusi seadnud. Hankija jääb ka selle punkti puhul esimesele vaidlustuse punktile esitatud selgituste juurde.

IV Hankija täiendavad selgitused

4.1. Hankija leiab, et vaidlustuse esitaja on valesti aru saanud ADst. Vaidlustaja on eksimuses, et lepingu täitmisel toimub toodete sobivuse kontroll peab toimuma pakkumuste vastavuse kontrollimise etapis, so enne pakkumuse edukaks tunnistamist. Vaidlustaja poolt esitatud pakkumuse koosseisus on esitatud ingliskeelne TELEM-AGC-L kontrolleri kasutusjuhend ja fail TELEM-AGC-L_datasheet. Kas need failid on esitatud juhuslikult (pakkuja soovib mingeid tooteid reklaamida) või soovib pakkuja nendega tõendada, et tegemist on tema poolt lepingu täitmise käigus kasutada kavatsitava tootega, jääb selgusetuks. Hankija ei pidanud vajalikuks pakkumuste vastavuse kontrollimisel vastavat asjaolu täpsustada, kuna vastavuse hindamise seisukohast oli tegemist asjassepuutumatute failidega.

4.2. Hankija peab vajalikuks lisada, et ükski teine pakkuja (riigihankel esitasid pakkumuse veel neli pakkujat peale vaidlustaja) mingit materjali pakutavate toodete kohta ei esitanud. Pakkujal on riigihankemenetluses kõrgendatud hoolsuskohustus. Pakkuja peab esitama küsimusi, kui talle jääb midagi selgusetuks. Küsimuste-vastuste voorus sellekohaseid küsimusi, millal vastavust hinnatakse, ei esitatud. Kuna neli konkureerivat pakkujat said hanke ADst aru sarnaselt hankijaga, saab järelada vaid seda, et vaidlustaja oli eksimuses.

4.3. RHSi kohaselt tuleb lihthankel järgida riigihankeõiguse üldpõhimõtteid. Tegemist on hankega stiilis: "tulge kõik ja pakkuge". Hankel ei viidatud konkreetset toodet ega kaubamärki, ADs kirjeldati vaid olemasolevat olukorda ja hankija vajadusi. Selliselt oli hange ülimalt avatud konkurentsile (mida tõendab ka esitatud pakkumuste arv). AD koosseisus esitatud tehnilises kirjelduses antakse teada, et Tartu linna tänavavalgustuse juhtimisel on juba kasutusel kolm põhilist juhtimissüsteemi ning uusi süsteeme juurde ei soovita (sellisel juhul läheks nende haldamine ja süsteemi opereerimine ülemäära ebamõistlikuks). Pakkujad, kelle tänavavalgustuse juhtimiskilpide süsteemi Tartu tänavavalgustuse juhtimises kasutusel ei ole, saavad soovi korral oma seadmeid pakkuda liites need läbi Lumoflex City CMS juhtimissüsteemi, kuna selle tarkvara kasutamiseks on Tartu linnal sõlmitud litsentsileping. Nii oli kõigil huvilistel ligipääs riigihankele olemas. Ka ülejäänud riigihankeõiguse üldpõhimõtteid ei ole rikutud. Hankel pole seatud ebaproportsionaalseid piiranguid. Konkurentsi tagamisega saavutatakse rahaliste vahendite säästlik ja otstarbekas kasutamine. Võrdse kohtlemise põhimõttest tulenevalt on hankija seotud pakkujate suhtes avaldatud tingimustega. Vaidlustaja soovib, et hankija asuks teostama toodete kontrolli, mida kavatsetakse kasutada lepingu täitmisel. Hankija ei saa peale pakkumuste esitamise tähtaja saabumist lisada uusi vastavustingimusi, mida esialgselt ei olnud ette nähtud.

V Menetluslikud avaldused

5.1. Hankija nõustub RHS § 196 lg 1 alusel asja läbi vaatamisega kirjalikus menetluses.

5.2. Hankija taotleb jätta vaidlustusmenetluse kulud vaidlustaja kanda.

Lugupidamisega

/ allkirjastatud digitaalselt /

Jüri Mölder
linnasekretär

Veiko Faster
736 1172 Veiko.Faster@raad.tartu.ee